

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De Virtute Fidei. Cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

habeat. Quod, quo modo erit postulanda. Definitio virtutis erit utilis ad cognitionem: incitamentum triplex ad meditationem: actio multiplex ad exercitacionem, & postulatio ad orationem. Sic in hoc primo instrumento habebimus, non tantum quo virtutem cognoscamus, sed quo ad illam incitemur, & quo à virtutum datore deuote & humiliter postulemus. Aliquando etiam, si Deus dederit, quam copiosa leges hic ad mentalem orationem lateat, demonstrabimus. Illud tantum hic animaduertendum est, nos in dispositione virtutum tantillum à Theologorum doctrina recessisse. Nam illi fidei, vt dona quædam, & effectus illius, timorem seruile & purificationem cordis annectunt, nos meditationem, contemplationem, contemptum sæculi, & cordis purificationem atximus, quoniam nisi res fidei ruminentur, & considerentur, nec ad timorem ex nostra culpa incitant, nec ad contemptum terrenorum ac cordis purificationem inuitant. Illi fiduciam sub fortitudine ponunt, nos spei eam adiungimus; quoniam ex eo quod à Deo summum bonum, scilicet vitam æternam, speramus, oriri videtur, vt in aliis minoribus rebus confidentes simus. Illi vindicationem, partem iustitiæ faciunt; nos prætermisimus; quia non solum quod bonum est, sed quod perfectum, oculis legentium offerre contendimus, & licet aliquando bonum sit, de iniuria accepta, non ex effectu iustitiæ, sed ad proprium malum propulandum vindictam petere, melius tamen est, præcipue in spiritualibus viris sustinere, ignoscere omnino, & dissimulare. Præterea aliquam vnam virtutem in varias partes distinximus, & plures, secundum veram Theologiam naturæ distinctas, vt iustitiam distributiuam, commutatiuam, & legalem, in vnam contraximus. Id nullo modo studio contradicendi factum est, qui nec in minimis volumus à præstantissimis Theologis dissentire; sed quia hic non tam speculationem, quam opus querimus, & ad doctrinam sanctæ viuendi tradendam, quædam fuerunt pressius, quædam latius, quædam tantisper immutato ordine declaranda.

De Virtute Fidei.

CAPVT III.

FIDES, prima est Virtutum Theologicarum, non dignitate, sed infusione, quia intellectum afficit, cuius actus voluntatis actionem præcedit: & quia fundamentum est reliquarum virtutum ianuæque spiritualium bonorum, nam prius Deo credimus, quam ipsum amemus, & per legis obseruantiam eius iussis obsequamur. Huic merito quatuor dona seu effectus adiungimus, nempe meditationem, contemplationem, contemptum sæculi, & cordis puritatem: Nam qui credit, intelligentiam cupit creditorum, & hoc desiderium intelligentiæ ad inquisitionem mouet, in qua est meditatio. Inquisitiua veritatem inuenit, in eaque cum exultatione quiescit, & hæc est contemplatio. Veritas inuenta docet quam vilis sit mundus, & eius despicientiam generat, in qua est contemptus sæculi. Despicientia autem sæculi ad inhesionem vocat, qua inhaeremus Deo, & in hac consistit puritas cordis. De his ergo agendum est.

De Fide. §. I.

Fides, est virtus intellectus Theologica, qua assentimur mysteriis reuelatis propter autoritatem

reuelantis Dei. Quam definiuit Paulus dicens: Est sperandarum rerum substantia, argumentum non apparentium. Ac si diceret: Fides est fundamentum & quasi basis eorum, quæ à Deo speramus, & certitudo ac conuictio intellectus, qua certissime his, quæ visa non sunt, adhaeremus.

Incitamenta ad fidem sunt. I. Ecclesia Catholica, sponsa Dei, in Christo, tanquam in fundamento, fundata, columna veritatis, quæ nec fallere potest, quia fidelis est, nec falli, quia à Deo docta & gubernata est. Hæc, cui Christus semper assisit: Nam & ego, inquit, vobiscum sum, vsque ad consummationem sæculi. Hæc à qua Spiritus sanctus nec ad momentum vnquam discedit; qui postquam venit, docuit eam omnem veritatem. Hæc, summa scientia illuminata, sacris libris locupletata, traditionibus Apostolicis, consiliis, & decretis Summorum Pontificum ditata, tanti ponderis est apud quemq; sapientem, vt infallibiliter teneat, à Deo dicta esse, qua ipsa, tanquam Dei dicta, proponit, à quibus omnem falsitatem abesse, certissime intelligit.

II. Multitudo earum ratiocinationum, quæ res fidei euidenter credibiles faciunt. Cuiusmodi sunt: Prædictiones Prophetarum; testimonium Martyrum; multitudo miraculorum; attestatio aduersariorum aut infidelium; puritas legis Euangelicæ; mirabilis eius cum ratione concordia; omnium mysteriorum huius legis summa consensus; mundi conuersio; ratio fidei propagandæ per Apostolos ignobiles, idiotas, inermes; vis fidei in efficiendis, & mutandis animis; sanctitas & sapientia eorum, qui fidem tradiderunt: vita illibata eorum, qui eam recipientes, se eius præscriptis accommodarunt; stabilitas Ecclesiæ inter persecutiones; clades eorum, qui eam oppugnarunt, & antiquitas sacrorum librorum. His admirata mens hominis dicit: Quoniam testimonia tua Domine credibilia facta sunt nimis: quibus licet non visis assentiri, summa sapientia est, & reluctari, damnablem imprudentiam.

III. Necessitas fidei, sine qua, vt inquit Paulus, impossibile est placere Deo. Et eius dignitas, quam habet à Christo, Filio Dei, tanto ante tempore prænuntiatio, & tam miris sapientiæ, sanctitatis, & potestatis donis insignito, qui res fidei docuit à rebus sublimissimis, quas tradidit mutatione animorum, quam efficit.

Actiones fidei sunt. I. Summittere mentem hominis cum magna simplicitate & humilitate, Deo per Ecclesiam, per scripturam, per traditiones, per concilia, & per Pontificum decreta, loquenti.

II. Assentiri articulis fidei tum ad diuinitatem, tum ad humanitatem pertinentibus, & cæteris reuelatis à Deo, propter autoritatem ipsius Dei.

III. Considerare Deum, in sacramentis & in cæremoniis Ecclesiæ, animas sanctificantem, & dona spiritualia inuisibiliter operantem.

IV. Confiteri res à Deo reuelatas, instante omnium miseriarum atque etiam mortis periculo, in conspectu regum, fidem oppugnantium, & non confundi.

V. Aperire res fidei per exhibitionem doctrinæ, vt alij rudiores eas teneant.

VI. Fugere hæreticos, vt pestes animarum, vt hostes æternæ salutis, vt filios diaboli.

VII. Auctari omnem doctrinam minus synceram, minus puram, minus sanctorum, & Ecclesiæ sensui conformem.

Postulatio Fidei. Domine Iesu Christe, fidei author & consummator, qui nos ad gremium sanctæ

Ecclesia, sponse tuæ, & matris nostræ, spretis multis millibus hominum infidelium euocasti, & ad pusillum gregem, cui, complacuit Patri, dare regnum cælestē, pertinere fecisti: auge in nobis fidem à te semel infusam, & sine vlla intermissione seruata, & vitam fidei aptam, scilicet sanctam & tui imitricem, concede, vt aliquando tandem fidei consummationem, nempe gloriæ claritatem, assequamur. Amen.

De Meditatione. §. II.

Meditatio, est rerum fidei attenda & humilis inuestigatio, vt eius præsidio ad bonum amplectendum & malum fugiendum moueamur. Adiungitur fidei iuxta illud Pauli: Fide intelligimus apertata secula verbo Dei, vt ex inuisibilibus visibilia fierent. Id est, fides mouet ad intelligendum, omnia transitoria condita esse per verbum Dei, & ex informibus, facta esse formata, & pulchritudine decorata.

Incitamenta ad meditationem sunt. I. Meditationis ingens necessitas. Nam sicut cibus stomacho ingestus, non tamen digestus, non reficit, nec roborat hominem, sed magis saluti officit: ita mysteria fidei credita, & quasi in intellectum transmissa, non tamen per meditationem digesta, parum vitæ mutationi proficiunt. Hinc multi fideles, & pauci, qui secundum leges fidei, suam vitam instituunt. Hinc inter bonos pauci spirituales, & inter spirituales rari perfecti, quia credita non euoluunt, & fide accepta, non ruminant, vt illa in suos mores vitamque transfundant.

II. Meditatio, comes est orationis fidelissima, cui feruorem petendi & fiduciam impetrandi subministrat. Et, vt inquit Bernardus: Ad summitatem scilicet, id est, ad fastigium perfectionis, duobus pedibus, meditatione & oratione conscendimus. Meditatio siquidem docet, quid desit; oratio ne desit, obtinet: illa viam ostendit, ista deducit. Meditatione denique agnoscimus imminencia nobis pericula, oratione euadimus.

III. Meditatione carentibus exprobrat Dominus noster Iesus Christus, dicens: Adhuc vos sine intellectu estis? Illi namque absque intellectu sunt, qui res quidem fidei audiunt, sed quia eas non meditantur, nec considerant, nunquam ad suæ vitæ emendationem intelligunt.

Actiones meditationis sunt. I. Rem meditando, in certa puncta ac quasi membra distinctam, ex ore magistri spiritualis, vel ex libro ad id parato, vel ex ipsis sacris scripturis, accipere.

II. Paulo ante horam, ad meditandum destinatam, hæc eadem materia consideranda capita in memoriam reuocare, & breuiteratione præuenire.

III. Vnumquodque eorum membrorum intentè & quietè, ex causis, & effectis, vel ex aliquibus circumstantiis inuestigare & inquirere.

IV. Veritatem, disquisitione inuentam quemque ad seipsum, id est, ad animæ vtilitatem, applicare.

V. Ex ea veritate, iuxta qualitatem materiæ meditata, vel odium mali alicuius, vel amorem boni, vel piæ alium affectum elicere.

VI. Colloquiis cum Domino habitis, & ignitis suspiriis, ac ardentissimis desideris, ab eo mali illius discessum, seu boni aduentum, implorare, & abundantissimam gratiæ mensuram ad morum emendationem deposcere.

A Postulatio meditationis. Domine Iesu Christe, magister bone, qui animas ad te venientes sapientissimè erudis, & ex sapida cognitione, ad sanctitatis amorem & experimentum provehis; illumina oculos mentis meæ, & vires cordis mei in vnum collige, vt legis tuæ mysteria, dulciora super mel & fauum, ore intellectus gustem, & deuorem, ac ventre voluntatis excepta, in meam conuersationem morèque transformem. Reuela Domine Deus meus oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua; vt illa considerata me afficiant, & meditata me moueant, & ad tui amorem, & vitæ mutationem me alliciant.

De Contemplatione. §. III.

Contemplatio, est simplex intuitio veritatis, quæ ab amore inchoat, & ad Deum diligendum, & seculum despiciendum inclinatur. Adiungitur fidei, quoniam contemplatio Christiana est de rebus à fide traditis: secundum illud Pauli: Non contemplantibus nobis quæ videntur, sed quæ non videntur. Quæ enim videntur, temporalia sunt; quæ autem non videntur, æterna. Fides etiam contemplatione, quæ actus est sapientiæ, roboratur, & ad despiciendum mundum erigitur. Quare de Moyse dicitur, quod fide grandis factus, prætulit thesauro Ægyptiorum, improprium Christi, quia aspiciebat in remunerationem.

Incitamenta contemplationis sunt. I. Pulchritudo Dei, & Christi, & rerum æternarum, quæ oculo contemplationis videmus. Si enim magnæ voluptatis est, videre solem, lunam, & stellas, & reliqua sensui subiecta, quæ oculis corporeis cernuntur; quanto delectabilius erit, Deum & cælestia contemplari?

II. Inducere nos debet, inquit Albertus, suauitas, quæ in contemplatione percipitur; admirabilis perfectio, quæ ibi addiscitur: principium omnis beatitudinis, quod ibi reperitur. Fons enim omnis beatitudinis, summus Deus, ibi cognoscitur, & quod verè cognoscitur, hoc amatur; & quod verè amatur, hoc desideratur, & pro eo obtinendo laboratur; & pro quo studiosè laboratur, hoc tandem acquiritur; cumque acquisitum fuerit, cum delectatione interminabili possidetur.

III. Exemplum Christi Saluatoris nostri, qui, vt notauit Gregorius, noctes in somnes dncebat, in eis que orationi Dei, id est, altissimæ cõttemplationis, operam dabat. Exemplum item Apostolorum, quorum conuersatio, teste Paulo, in cælis erat, nec sollicitudine omnium Ecclesiarum impediabantur: exemplum tandem omnium sanctorum, qui ita contemplationi addicti fuerunt, vt hanc suam hereditatem, ac præcipuam possessionem esse, ipso opere testarentur.

Actiones contemplationis sunt: I. Relictis omnibus exterioribus, intellectu & affectu, ac sepositis, cunctis discursibus & ratiocinationibus, in simplici Dei notione quiescere. Quam, quia actio quedam vniformis est, comparat Dionysius motui circulari, propter ipsius motus vniformitatem.

II. Ex cognitione rerum exteriorum aut sensibilem, ad notitiam intelligibilem, & præcipue ipsius Dei, peruenire, ibique sine discursu silere. Quæ quia procedit de vno in aliud, comparatur motui recto, quo corpus mouetur à loco deorsum in locum sursum, vel è contra.

III. Ex vna re cognita, vt ex toto, aut ex contrario, ad alterius cognitionem, vt ad notionem partit, vel alterius contrarij, ratiocinando peruenire,

Hebr. 11. 3.

Bern. ser. 1. de S. Andrea.

Psal. 118. 18.

2. Cor. 4. 18.

Albert. de vitæ. cap. 73.

Greg. 6. mor. c. 25.

Dion. ca. 4. de diu. nom. p. 1.

Ricard. lib. 1. de consp. c. 5.

1. Petri.

Psal. 144

Hebr. 11. 33.

Iacobi 4. 4.

ibique intellectu quiescere. Quæ comparatur motui obliquo. Et secundum diuersa, quæ cognoscuntur, ex aliis diuersi motus obliqui contemplationis assignantur, vt videre est in Ricardo, libro primo de contemplatione.

IV. Ex parte materiae contemplatae, multae actiones contemplationis assignantur. 1. versatur circa diuinam maiestatem eiusque attributa. 2. circa Christi Saluatoris vitam & mortem. 3. circa beneficia diuina. 4. circa nobilitatem patriæ celestis. 5. circa sanctorum & totius Ecclesiae virtutes & dona. 6. circa essentiam & proprietates rerum creaturarum. 7. circa nosmetipsos, & si quæ sunt alia, quæ ad hæc capita non referantur, de quibus suo loco plenius dicitur.

Postulatio contemplationis. Domine Iesu Christe, Deus & homo, qui qua Deus, ipsa pulchritudo es, & qua homo, in quem desiderant Angeli prospicere, & speciosus forma præ filiis hominum, perfice fidem, à te nobis infusam, dono sapientiæ tuæ, & quatenus nobis expedit, donum contemplationis attribue, vt dum te summum bonum nostrum & summum pulchrum esse cognoscimus, te ardentissime amemus, & nosmetipsos ac omnia visibilia contemnamus. Amen.

De Contemptu sæculi. §. IV.

Contemptus sæculi, est abrenuntiatio tum exterior, quæ fit opere, tum interior, quæ fit voluntate, omnium visibilium, propter amorem Dei. Adiungitur fidei, iuxta illud: Sancti per fidem deuerterunt regna. [Et rursus: Hæc est victoria, quæ vincit mundum fides nostra.]

Incitamenta ad contemptum sæculi, sunt 1. Amor sæculi & amor Dei, termini contrarij sunt, quod significant illa verba Iacobi Apostoli. Amicitia huius mundi, inimica est Dei. [Quicumque ergo voluerit amicus esse sæculi huius, inimicus Dei constituitur.] Quare sicut qui vult locum superum tenere, debet necessariò infernum locum relinquere; ita qui cupit ad Dei amorem ascendere, debet per contemptum sæculi ab eius amore separari. Non potest quis simul esse in luce, & in tenebris, nec simul frigore rigere, & calore magno ad omnem laborem solui. Non ergo poterimus amore sæculi, qui sicut frigus est, ab omnibus bonis operibus impediti, & amore Dei, qui calor est, ad virtutum actiones incitari.

II. Sæculum ignorantissimum est, quod bonos deicit, malos exaltat: bona fucata diligit, vera contemnit. Immundissimum est, quod omnia peccata continet, & pro bonis gestis defendit. Infidelissimum est, quod dilectoribus suis, & pro se laborantibus, curas & angores in hac vita, & in alia damnationem impertit: non igitur meretur diligi, sed animosè contemni.

III. Incitat exemplum Christi Iesu, qui paupertatem & vitæ asperitatem amavit, regnum temporale fugit, & in omni humilitate manere, fallaci rerum mundanarum gloriæ prætulit.

Actiones contemptus sæculi sunt: I. Diuitias spernere, & si à Deo speciali vocatione inuitemur, actione relinquere.

II. Dignitates, tum sæculares, tum Ecclesiasticas fugere: & si ad eas admittendas à superioribus compellamur, non ex ambitione, sed ex desiderio obediendi, & diuinam voluntatem implendi, suscipere.

III. Honoribus & pompis sæculi valedicere, & ab eistota contentione mentis abscondi.

IV. Voluptates & corporis ac sensuum delicias pro nihilo ducere, & tanquam res homine indignas auerfari.

V. Propinquos & amicos, si animæ profectum impediunt, promptè deserere.

VI. Mores sæculares, & quicquid vanitatem sapit, promptè deponere.

VII. Cuncta visibilia despiciere, & nec minis, nec terroribus, nec suasionibus, nec laudibus, nec præmiis ad nimium eorum amorem inclinari. Imitantes Paulum, cui omnia viluerunt. Dicebat enim: Omnia detrimentum feci, & arbitror vt stercora, vt Christum lucrificam.]

Postulatio contemptus sæculi. Domine Iesu Christe, qui es thesaurus in exhaustus & infinitus, in quo sunt omnes thesauri sapientiæ, & scientiæ Dei, absconditi, qui me ad te cognoscendum, amandum, & diligendum creasti, miserere, obsecro, mei, & vincula amoris sæculi rumpe, & catenas concupiscentiarum, quibus illigor, tua immensa potestate dissolue, vt te bonum vnicum meum sitiam, & ob eminentia bonâ, huncquam à te, omnium bonorum authore, discedam. Amen.

De Puritate cordis. §. V.

Puritas cordis, est cogitationum, affectionum, sermonum, operumque munditia. Adiungitur fidei, quoniam impuritas in hoc consistit, vt Thomas ait, quòd res aliqua vilioribus immiscetur. Per fidem autem anima cum Deo inhæreat, sicut per iustitiæ principium fit, vt à rebus terrenis separaretur, vnde & quòd pura ab earum contagione subsistat. Et ideo ait Petrus in Actis: Fide purificans corda eorum; & Paulus: Sanctificatus est vir infidelis per mulierem fidelem, &c.

Incitamenta ad puritatem cordis sunt. I. Munditia corporis & vestimentorum, homini eam curanti, est iucunda, & salutaris, & aliis cum eo conuersantibus existit gratissima, ergo multo magis munditia cordis. Hæc enim morsus & increpatioæ conscientiæ tollit, quæ internam iucunditatem auferunt: peccata reicit, quæ animæ sanitatem tollunt, & Deum ac Angelos ad animæ puræ amorem inuitat.

II. Puritas cordis oculos aperit mentis, vt Deum contemplari possit. Nam beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Et sicut sol nubibus non impeditus, hæc inferiora illuminat, & calore fouet: ita sol iustitiæ, Christus, animam per cordis puritatem ab affectibus mundam sapientia illustrat, & calore diuini amoris viuificat.

III. Mouet exemplum Christi, qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius. Quique dicitur candor lucis æternæ, speculum sine macula, & imago bonitatis illius.

Actiones puritatis cordis sunt: I. amorem rerum visibilium, vt honorum, diuitiarum, voluptatum, deponere.

II. Affectum nimium erga seipsum, & erga vitam hanc, & salutem temporalem, abicere.

III. Cogitationem à malis & vanis apprehensionibus emundare.

IV. Immunem se à peccatis, tum grauib, tum leuib, custodire.

V. Mente Deo & cælestibus inhære.

Postulatio puritatis cordis. Domine Iesu Christe, exemplar puritatis, & fons viuientiæ munditiæ, cuius sanguis emundat nos ab omni peccato: impuritatem nostram, qua terrenis cupiditatibus

immisce

immiscemur, & tibi displicemus, expelle, nosque cogitatione, affectu, & operatione purifica, vt tibi intellectui, affectui, & imitatione inhærentes, qui nostra munditia es, & terreni hominis imaginem deponentes, cælesti pulchritudine decoremur. Amen.

De Virtute Spei.

CAPVT IV.

SPES immediatè sequitur Fidem: nam ea, quæ fide credimus, nempe posse nos ad æternam beatitudinem peruenire, diuinumque auxilium nobis ad hoc paratum esse, per hanc virtutem speramus, & Dei beneficio finem nostrum nos aliquando assequituros esse confidimus. Spei autem adiungenda est fiducia & timor. Fiducia quidem, quoniam æquum est, nos à Deo minora expectare, qui speramus maiora & potiora. Timor verò, quia licet Deus paratissimus sit, hominibus beatitudinem dare, ipsi tamen, qui per peccata Deo deesse possunt, debent iustè timere, ne ob culpam suam non mereantur accipere.

De Spe. §. I.

SPES, est virtus Theologica, residens in voluntate, qua firmiter ex gratia Dei meritisque præcedentibus speramus beatitudinem æternam. Vnde Paulus ait: In spem vitæ æternæ, quam promisit, qui non mentitur Deus, ante tempora sæcularia.] Est autem de rebus creditis, siue non visis: spes enim quæ videtur, non est spes: nam quod videt quis, quid sperat? Non tamen se extendit ad omnia credita, quia, vt inquit Augustinus, fide credimus bona, & mala, præterita, præsentia, & futura, spe verò solum speramus bona futura. Insuper fides rerum est nostrarum & alienarum, at spes solum nostrarum, vel ratione charitatis, qua iungimur aliis, ad nos quodam modo pertinentium.

Incitamenta ad spem sunt: I. Spei præsentissimè Dei auxilium, quo à malis liberemur, & in bonis protegamur, promissum est. Quoniam in me sperauit, liberabo eum; protegam eum, quoniam cognouit nomen meum.] Et: in te sperauerunt Patres nostri, sperauerunt & liberaſti eos. Ad te clamauerunt, & salui facti sunt: In te sperauerunt, & non sunt confusi.] Et respicite filij nationes hominum, & scitote quia nullus sperauit in Domino, & confusus est.] Et Bernardus: Quemcumque locum calcauerit pes vester, vester erit; pes vester, vti que spes vestra est, & quantumcumque illa processerit, obtinebit, si tam in Deum rota figatur, vt firma sit, & non titubet.

II. Spes est huius vitæ beatitudo, ex eo enim iusti, beati sunt, quoniam ius habent ad beatitudinem, & eam post hanc miseram vitam, obuenturam sperant. Ideo sanctus David: Beatus vir cuius est nomen Domini, spes eius.] Et Augustinus: Sicut spe salui, ita & spe beati facti sumus: & sicut salutem, ita & beatitudinem, non iam tenemus præsentem, sed speramus futuram.

III. Illa verba Domini spem excitant: Confidite, ego vici mundum.] Peruersum enim istud sæculum, quo nomine omne genus peccatorum comprehendimus, nostrum iter ad æternitatem retardat, ac adaptionem beatitudinis impedit. Si autem Christus illud vicit, & sub pedibus nostris ligatum pro-

stratumque supposuit, non est cur (hoste iam victo) de victoria desperemus, immò est, cur de immensa Domini pietate salutem nos adepturos confidamus.

Actiones spei sunt: I. Sperare animæ beatitudinem: nempe quòd statuto tempore, cum hanc vitam deseremus, purgatis imperfectionibus, nostris, videbimus Deum, sicuti est, oculis animæ, lumine gloriæ illuminatis, & diligemus eum amore perfectissimo & incessabili, & fruemur eo, delectatione purissima & interminabili, & in æternum possidebimus.

II. Expectare beatitudinem corporis, Nimirum quòd corpus hoc corruptibile, postquam ceciderit, resurget incorruptibile, & immortale, impassibilitate, claritate, agilitate, & subtilitate vestitum, & nunquam his donis, hæcque pulchritudine, & maiestate priuabitur.

III. Sperare mansionem perpetuam in illa ciuitate cælesti, non manu facta, quam habemus in cælis; Beatæ Virginis, omnium sanctorum, & Angelorum, qua fruemur, visionem, & cum illis beatissimis spiritibus iucundissimam societatem.

IV. Sperare à Domino media ad hanc felicitatem consequendam. Nempe. 1. remissionem peccatorum. 2. extinctionem vitiorum. 3. mortificationem passionum, 4. adaptionem virtutum, 5. victoriam temptationum. 6. intimam cum Deo familiaritatem. Hæc inquam in ea mensura speranda sunt, quatenus necessaria erunt ad gradum beatitudinis obtinendum, ad quem Deus nos prædestinauit.

V. Sperare adiutorium sanctorum & Angelorum, qui tum orationibus, tum gratiarum impetratione nos iuuabunt ad hoc, vt beatitudinem consequamur.

VI. Sperare vniuersa hæc, non ex propriis meritis, sed ex immensa bonitate Dei, & ex meritis Christi Iesu, quæ vt caput nostrum, nobis, membris suis, liberalissimè donauit.

VII. Ob hanc largissimam tantorum bonorum spem, falsa mundi bona contemnere, & inenarrabili lætitia perfundi.

VIII. Viriliter resistere malis, & confortari in bonis, & ardua quæque vitæ spiritualis aggredi propter amorem beatitudinis.

IX. Hæc omnia, quæ diximus, sperare, danda esse proximis à Deo prædestinatis, & nobis cum charitate coniunctis.

Postulatio Spei. Domine Iesu Christe [expectatio Israel, & Saluator eius in tempore tribulationis,] qui de cælo descendisti, vt nos in cælum eueheres, & mortem acerbissimam pertulisti, vt nobis peccato mortuis, nunc vitam gratiæ, & postea vitam gloriæ donares: obsecramus te per incomprehensam bonitatem tuam, vt spem bonorum æternorum, quæ dilectis tuis parasti, in nobis augeas, & nos, qui æterna speramus, temporalia aspernari concedas. Amen.

De Fiducia. §. II.

FIDUCIA est expectatio firma, quòd Dominus in omnibus necessitatibus, tum temporalibus, tum spiritualibus, nos iuuabit, & in tribulationibus non derelinquet. Qua seipsum roborabat sanctus David, cum dicebat: Dominus illuminatio mea & salus mea: quem timebo? Dominus protector vitæ meæ: à quo trepidabo? Si consistant aduersus me castra: non timebit cor meum. Si exurgat aduersum me prælium: in hoc ego sperabo.]